

Swisslion IAT a.d. Trebinje

Finansijski izvještaji za
godinu koja je završila 31. decembra 2019.
i izvještaj nezavisnog revizora

Sadržaj

	<u>Stranica</u>
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2
Finansijski izvještaji:	
Izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	5
Izvještaj o finansijskom položaju	6
Izvještaj o promjenama na kapitalu	7
Izvještaj o novčanim tokovima	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 - 34

Odgovornost za finansijske izvještaje

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske pravno lice je dužno da vodi knjigovodstvo i sastavlja i podnosi računovodstvene izvještaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Društvu, kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprečavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Jovanka Uljarević, direktor

Swisslion IAT a.d.
Nikšički put 20
89101 Trebinje
Bosna i Hercegovina

6. mart 2020. godine

Izveštaj nezavisnog revizora

Vlasnicima i Upravi društva Swisslion IAT a.d. Trebinje

Mišljenje s rezervom

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja društva Swisslion IAT a.d. Trebinje (Društvo), koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2019., izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, osim za efekte usklađenja opisanih u paragrafu „Osnova za mišljenje s rezervom“, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i realno u svim materijalno značajnim stavkama finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2019. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila, u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Na bazi provedenih revizorskih procedura u cilju sticanja uvjerenja o adekvatnosti obračuna proizvodnje na dan 31.12.2019. godine te utvrđivanja stvarne cijene koštanja po svakoj proizvodnoj jedinici odnosno artiklu, utvrdili smo odstupanja od primjene zahtjeva Međunarodnog računovodstvenog standarda 2 „Zalihe“ koji zahtjeva da se u „troškove konverzije“ uključuju samo oni troškovi direktno vezani za proizvodnju (sirovine, direktan rad, amortizacija proizvodnih pogona i opreme i slični indirektni troškovi neophodni za proces proizvodnje). Obzirom na navedeno, stvarna vrijednost zaliha gotovih proizvoda i proizvodnje u toku na obračunski datum mogu odstupati od onih vrijednosti iskazanih u računovodstvenim evidencijama Društva.

Društvo je usvojilo računovodstvenu politiku vrednovanja Nekretnina, postrojenja i opreme po revalorizacijskom modelu. Posljednja procjena fer vrijednosti izvršena je na datum 31. decembra 2009. godine. Obzirom da analiza odnosno test na umanjenje vrijednosti materijalne imovine, u skladu sa usvojenim računovodstvenim metodom vrednovanja (metod revalorizacije) nije vršen od kraja 2009. godine, navedeno predstavlja odstupanje od zahtjeva MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, te prema tome knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može odstupati od procjenjene vrijednosti.

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine, i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja i kako smo revidirali ključna pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja

Priznavanje prihoda od prodaje i gotovih proizvoda i robe

Glavni operativni prihodi Društva sastoje se od prihoda od prodaje gotovih proizvoda i prihoda od prodaje robe. U skladu sa informacijama objavljenim u Napomeni 5, Društvo je u finansijskoj godini ostvarilo ukupne prihode od prodaje u iznosu od 12.378 hiljada KM (2018.:14.468 hiljada KM). Društvo se bavi proizvodnjom različitih vrsta alata i pribora za mašine, kao što su alati za bušenje, rezanje navoja, kontrolni alati itd. Prihodi od prodaje važni su za ocjenjivanje uspješnosti poslovanja Društva. Zbog velike materijalne značajnosti, velike količine podataka koja se obrađuje, kao i postojanja rizika u vezi postojanja i tačnosti evidentiranih Prihoda, našu pažnju smo usmjerili na ovo područje. Pogledati Napomenu 3, Sažetak temeljnih računovodstvenih politika – priznavanje prihoda i Napomenu 5 Prihodi od prodaje.

Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje

Provedene procedure

Naš revizijski pristup je obuhvatio testiranje kontrola kao i primjenu različitih dokaznih postupaka u cilju dobijanja dokaza, a ovisno o distributivnom kanalu prodaje odnosno geografskom segmentu – prodaja u inostranstvu i na domaćem tržištu. Ocjenili smo dizajn i implementaciju te testirali operativnu efikasnost onih kontrola koje smo identifikovali kao relevantne za naše dokazne postupke u testiranju prihoda od prodaje.

Koristeći statističke metode odabira stavki za testiranje i prikupljanje revizijskih dokaza, naš pristup je obuhvatio i primjenu dokaznih postupaka u vidu testova detalja transakcija. Posebnu pažnju smo posvetili testiranju pojedinačnih transakcija koje se događaju neposredno prije ili poslije kraja godine.

Isticanje pitanja

Skećemo pažnju na Napomene 23 i 26, koje opisuju status neizmirenih obaveza za poreze i doprinose iz perioda od 2008. do 2011. godine, te pokrenute aktivnosti u cilju postizanja konačnog sporazuma i rješenja između vlasnika Društva i Vlade Republike Srpske, odnosno predstavnika relevantnih institucija Republike Srpske.

Ostala pitanja

Reviziju finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2018. obavio je drugi revizor, koji je u svom mišljenju od 11. aprila 2019. godine izrazio nemodifikovano mišljenje, uz skretanje pažnje na činjenice koje se tiču neizmirenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa.

Odgovornosti menadžmenta

Menadžment je odgovoran za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje menadžment odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

Odgovornosti menadžmenta (nastavak)

U sastavljanju finansijskih izvještaja, menadžment je odgovoran za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

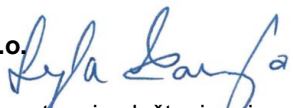
Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u godišnjim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

RSM BH d.o.o.

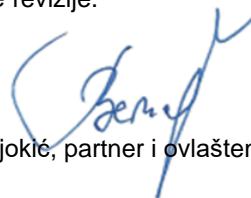

Lejla Kaknjo, partner i ovlašteni revizor

Sarajevo, 6. mart 2020. godine

Berna Šljokić, partner i ovlašteni revizor

Swisslion IAT a.d. Trebinje
Izveštaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	<u>Napomena</u>	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Prihodi od prodaje	5	12.378.391	14.467.928
Ostali poslovni prihodi	6	472.207	563.442
<i>Ukupno poslovni prihodi</i>		12.850.598	15.031.370
Nabavna vrijednost prodane robe	-	(68.741)	(74.681)
Troškovi sirovina, materijala i energije	7	(5.179.181)	(6.001.698)
Troškovi usluga	8	(476.482)	(550.010)
Troškovi zarada i ostalih ličnih primanja	9	(5.542.774)	(5.992.445)
Trošak amortizacije	10, 15	(582.368)	(640.576)
Ostali operativni troškovi i rashodi	11	(599.159)	(599.337)
<i>Ukupno poslovni troškovi</i>		(12.448.705)	(13.858.747)
Finansijski prihodi	12	-	21.550
Finansijski rashodi	13	(385.127)	(501.533)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		16.766	692.640
Porez na dobit	14	-	-
Odloženi porezni rashodi	14	-	-
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA		16.766	692.640

Napomene na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Swisslion IAT a.d. Trebinje
Izveštaj o finansijskom položaju
na dan 31. decembra 2019. godine

<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	Napomena	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
IMOVINA			
<i>Dugoročna imovina</i>			
Materijalna i nematerijalna imovina	15	21.231.656	21.267.677
Investicijske nekretnine	16	793.570	813.647
Ulaganja u povezana pravna lica	17	70.000	-
Ukupno dugoročna imovina		22.095.226	22.081.324
<i>Kratkoročna imovina</i>			
Zalihe	18	8.808.415	8.654.002
Potraživanja od kupaca	19	3.686.449	4.010.860
Ostala potraživanja	20	512.721	529.076
Novac u banci i u blagajni	21	10.994	228.025
Ukupno kratkoročna imovina		13.018.579	13.421.963
UKUPNA IMOVINA		35.113.805	35.503.287
KAPITAL I OBAVEZE			
<i>Kapital</i>			
Akcijski kapital	22	38.162.295	38.162.295
Revalorizacione rezerve	-	12.053.314	12.053.314
Akumulirani gubitak	-	(47.771.612)	(47.788.378)
Ukupno kapital		2.443.997	2.427.231
<i>Dugoročne obaveze</i>			
Rezervisanja za kamate	23	376.529	376.529
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	24	17.113.513	17.113.513
Ukupno kratkoročne obaveze		17.490.042	17.490.042
<i>Kratkoročne obaveze</i>			
Obaveze prema dobavljačima	25	1.033.074	708.770
Kratkoročne obaveze prema državi	26	5.747.301	6.152.904
Ostale obaveze	27	8.399.391	8.724.340
Ukupno kratkoročne obaveze		15.179.766	15.586.014
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		35.113.805	35.503.287

Napomene na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisala za i u ime Društva dana 6. mart 2020. godine:

Jovanka Uljarević, direktor

Swisslion IAT a.d. Trebinje
Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

(svi iznosi su izraženi u KM)

	Vlasnički Kapital	Revalorizacione rezerve	Akumuliran (gubitak)	Ukupno
Stanje 1. januara 2018. godine	38.162.295	12.053.314	(48.481.018)	1.734.591
Neto rezultat za 2018. godinu	-	-	692.640	692.640
Stanje 31. decembar 2018. godine	38.162.295	12.053.314	(47.788.378)	2.427.231
Neto rezultat za 2019. godinu	-	-	16.766	16.766
Stanje 31. decembar 2019. godine	38.162.295	12.053.314	(47.771.612)	2.443.997

Napomene na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Swisslion IAT a.d. Trebinje
Izveštaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	2019.	2018.
Poslovne aktivnosti		
Dobit prije poreza	16.766	692.640
<i>Usklađenje za:</i>		
Amortizaciju	582.368	640.576
Dobici od prodaje stalnih sredstava	(3.499)	(12.331)
Korištenje avansa	-	63.040
<i>Promjene u operativnim aktivnostima:</i>		
Povećanje zaliha	(154.413)	(119.353)
Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca	324.411	(139.425)
Smanjenje ostalih potraživanja	16.355	257.527
Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima	324.304	(300.399)
Smanjenje kratkoročnih obaveza prema državi	(405.603)	(525.294)
Smanjenje ostalih kratkoročnih obaveza	(324.949)	(327.891)
Neto novčani tok ostvaren iz poslovnih aktivnosti	375.740	229.090
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti		
Povećanje obaveza po kreditima	-	-
Neto novčani tok ostvaren u finansijskim aktivnostima	-	-
Novčani tok iz investicionih aktivnosti		
Nabavka materijalne i nematerijalne imovine	(528.298)	(337.111)
Povećanje ulaganja u povezana pravna lica	(70.000)	-
Prilivi po osnovu prodaje stalnih sredstava	5.527	15.022
Neto novčani tok korišten u investicionim aktivnostima	(592.771)	(322.089)
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	(217.031)	(92.999)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	228.025	321.024
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	10.994	228.025

Napomene na stranicama od 9 do 34 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OPŠTI PODACI

Preduzeće za proizvodnju alata i mašinskih pribora "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, (u daljem tekstu "Društvo") sa sjedištem u ulici Nikšićki put broj 20 u Trebinju, osnovano je 1951. godine. Tokom svoje istorije, Društvo je prošlo kroz nekoliko promjena u obliku otorganizovanja. Bilo je društveno, a zatim državno preduzeće, dok su njegova sredstva bila podijeljena na sedam zasebnih preduzeća od kojih je svako bilo specijalizovano za proizvodnju određene vrste alata. Svih sedam državnih preduzeća je poslovalo u jedinstvenom poslovnom sistemu "Industrija alata Trebinje - IAT".

Na dan 27. januara 2007. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji državnog kapitala potpisanog između Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske, državni kapital svih sedam preduzeća je kupljen od strane Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd. Predmet kupovine je bio državni paket akcija svakog preduzeća, ukupne vrijednosti od 3.090.680 KM, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Prethodno učešće državnog kapitala u svakom preduzeću je variralo od 63,128% do 64,696%. Nakon izvršene prodaje državnog kapitala, Društvo je promijenilo naziv u "Swisslion industrija alata" a.d. Trebinje.

Tokom 2007. godine angažovan je nezavisni procjenitelj da izvrši nezavisnu procjenu realne vrijednosti neto imovine svih preduzeća na dan 31. decembar 2006. godine. Procjena kapitala izvršena je za potrebe statusne promjene spajanje sa pripajanjem. Nakon izvršene procjene, "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, je preuzelo imovinu i obaveze ostalih šest preduzeća. Statusna promjena pripajanja ostalih šest preduzeća izvršena je sa stanjem na dan 30. april 2007. godine. Nakon ovog datuma, pripojena preduzeća su prestala da postoje kao zasebna pravna lica.

Društvo je registrovano u Poreznoj upravi Republike Srpske, pod identifikacionim brojem: 4401345140009. Društvo je registrovano u Upravi za indirektno oporezivanje Banja Luka sa dodijeljenim identifikacionim brojem: 401345140009.

Osnovna djelatnost

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja različitih vrsta alata i pribora za mašine, kao što su alati za bušenje, alati za rezanje navoja, kontrolni alat za navoj i rupu, strugarski alat, kružne testere za rezanje metala, glodala, čeona vretenasta glodala, upuštači, razvrtači, alati za rudarstvo, obojeni metali i ostalo (šifra djelatnosti 25.73 - proizvodnja alata).

U toku 2019. godine Društvo je prosječno zapošljavalo 455 zaposlenih (2018., 519 zaposlenih)

2. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA

2.1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja, izdani od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, na snazi su za tekući period:

- Izmjene MSFI 3: „Poslovne kombinacije“ – Izmjene koje su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja – ciklus 2015. – 2017. (ponovno mjerenje ukupnog prijašnjeg udjela u zajedničkom upravljanju) (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MSFI 9: "Finansijski instrumenti" – Funkcija pretplate sa negativnom nadoknadom (izmjena i dopuna) (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
-

2. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA (NASTAVAK)

2.1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu (nastavak)

- Izmjene MSFI 11: "Zajednički aranžmani" Izmjene koje su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja – ciklus 2015. – 2017. (ponovno mjerenje ukupnog prijašnjeg udjela u zajedničkom upravljanju) (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- MSFI 16: „Najmovi“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MRS 12 „Porezi na dobit“ – Izmjene koje su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja – ciklus 2015. – 2017. (posljedice dividendi na porez na dobit) – (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – Izmjene, ograničenja ili izmirenja plana (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MRS 23 „Troškovi pozajmljivanja“ – Izmjene koje su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja – ciklus 2015. – 2017. (troškovi pozajmljivanja koji se mogu kapitalizirati) – (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- Izmjene MRS 28: „Ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate“ – Izmjene vezane za dugoročna ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.);
- IFRIC 23: „Neizvjesnosti u vezi sa tretmanom poreza na dobit (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019.).

2.2 Standardi i tumačenja na snazi u narednim periodima

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- Izmjene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ – Definicija poslovanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.);
- Izmjene MSFI 7 „Finansijski instrumenti: objavljivanje“, MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“ – Izmjene u vezi sa pitanjima zamjene u kontekstu IBOR reforme (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.);
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.);
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ – Izmjene u vezi sa definicijom materijalnosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020.);

Društvo je izabralo da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Društvo predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan utjecaj na finansijske izvještaje Društva.

2. USVAJANJE NOVIH I IZMJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDA

2.3 Međunarodni standard finansijskog izvještavanja 16 – Najmovi

Ovaj standard se primjenjuje za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine. MSFI 16 zamjenjuje Međunarodni računovodstveni standard 17 – „Najmovi“ i ukida klasifikaciju na operativni (poslovni) i finansijski najam kod najmoprimca. Društvo će za naredne periode u izvještaju o finansijskom položaju kapitalizirati „pravo korištenja“, mjereno po sadašnjoj vrijednosti budućih plaćanja najma. Izuzetak predstavljaju ugovori o kratkoročnom najmu čije je trajanje do 12 mjeseci i najmovi gdje je predmet najma male vrijednosti. Također, Društvo će priznati pripadajuću obavezu za kapitalizirani najam, usklađenu za pretplate, inicijalne direktne troškove vezane uz nastanak i procjene budućih troškova demontaže, restauracije i slično. Troškovi operativnog najma će biti zamjenjeni troškom amortizacije za imovinu pod najmom (uključena u operativne troškove) i troškove kamata u vezi sa priznatom obavezom po finansijskom najmu (koja će biti uključena u finansijske rashode). U ranijim periodima najma troškovi povezani sa najmom po MSFI 16 će biti viši u poređenju sa troškovima najma priznatim u skladu sa MRS 17.

Međutim, EBITDA (dobit prije kamate, poreza i amortizacije) će se povećati, obzirom da je operativni trošak zamjenjen finansijskim rashodom i amortizacijom u bilansu uspjeha po MSFI 16. Za klasifikaciju u okviru izvještaja o novčanim tokovima, plaćanja po osnovu najma će biti razdvojena na otplatu glavnice (finansijske aktivnosti) i kamate (operativne ili finansijske aktivnosti). Za računovodstvo najmodavca, ovaj standard suštinski ne mijenja računovodstveni tretman najmova. Društvo je napravilo procjenu uticaja MSFI 16 na finansijske izvještaje na dan 31. decembra 2019. godine, te nisu utvrđeni efekti na finansijske izvještaje.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) koji su objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde. Finansijski izvještaji Preduzeća sastavljeni su i u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, koji je stupio na snagu 24. novembra 2015. godine (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj 94/15) kojim se uređuju uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prezentacija, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom.

Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo biti sposobno realizirati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Osnova prezentiranja i mjerenja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu istorijskog troška. Istorijski trošak se uglavnom temelji na fer vrijednosti naknade date u zamjenu za imovinu.

Svi finansijski instrumenti koji se u bilansu stanja mjere ili prikazuju po fer vrijednosti, kategoriziraju se u skladu sa dolje prikazanom hijerarhijom, na temelju najnižeg inputa koji je značajan za utvrđivanje njihove fer vrijednosti:

- Nivo 1: kotirane cijene (nekorrigirane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze.
- Nivo 2: inputi koji ne predstavljaju kotirane cijene uključene u nivo 1, a radi se o vidljivim inputima za imovinu ili obavezu, bilo direktno (tj. Kao cijene) ili indirektno (tj. Izvedeni iz cijena).
- Nivo 3: inputi za imovinu ili obavezu koji se ne temelje na vidljivim tržišnim podacima (tj. Nevidljivi inputi).

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan bilansa stanja.

Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem berze, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije prema uobičajenim trgovačkim uslovima.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, OTC derivativi) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u nivo 2.

Ako se jedan ili više značajnih inputa ne temelji na vidljivim tržišnim podacima, instrument se uključuje u nivo 3.

Specifične tehnike procjene koje se koriste za vrednovanje finansijskih instrumenata uključuju:

- Kotirane tržišne cijene ili kotacije brokera za slične instrumente.
- Fer vrijednost kamatnih swapova izračunava se kao sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova na temelju vidljivih krivulja prinosa.
- Fer vrijednost deviznih terminskih ugovora utvrđuje se korištenjem forward kursa na datum bilansa stanja, a vrijednost dobivena kao rezultat diskontira se do sadašnje vrijednosti.
- Ostale tehnike, kao što je analiza diskontiranog novčanog toka, koriste se za utvrđivanje fer vrijednosti preostalih finansijskih instrumenata.

Fer vrijednost derivativnih finansijskih instrumenata i finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju određuje se specifičnim tehnikama vrednovanja, pa su isti uključeni u nivo 3.

Usvojene temeljne računovodstvene politike su prikazane u nastavku.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.1 Priznavanje prihoda

Prihodi od ugovora s kupcima

Prihod se priznaje u iznosu koji reflektuje naknadu koju Društvo očekuje da će primiti u zamjenu za prijenos dobara i usluga kupcu. Za svaki ugovor s kupcem, Društvo provodi slijedeće korake: identificira ugovor s kupcem; identificira obavezu izvršenja u ugovoru; određuje cijenu transakcije koja uključuje procjene promjenljive naknade i vremensku vrijednost novca; vrši alokaciju cijene transakcije na zasebne obaveze izvršenja koristeći zasebnu prodajnu cijenu svakog dobra i usluge koji će se isporučiti; i priznaje prihode kada se obaveza izvršenja ispuni, odnosno u trenutku kada se obećana dobra i usluge prenesu kupcu.

Promjenljiva naknada u cijeni transakcije odražava prava dana kupcu u vidu diskonta / popusta u cijeni, rabata i povrata, bonusa za uspješnost ili drugih sličnih stavki. Takve procjene utvrđuju se metodima „očekivane vrijednosti“ ili „najvjerovatnijeg iznosa“. Izabrani metoda mjerenja promjenljive naknade se primjenjuje dosljedno na cijeli ugovor, odnosno prihod se priznaje do iznosa za koji postoji visoka vjerovatnoća da neće biti vraćen.

Na kraju svakog izvještajnog perioda Društvo treba ažurirati procijenjenu cijenu transakcije (uključujući svoju procjenu toga je li procjena promjenjive naknade ograničena) kako bi ona vjerodostojno odražavala postojeće okolnosti na kraju izvještajnog perioda i promjene okolnosti tokom izvještajnog perioda. Za sve primljene (ili potraživane) iznose na koje Društvo ne očekuje da će imati pravo, Društvo ne priznaje prihode kada prenosi proizvode na kupce, ali treba priznati one iznose koji su primljeni (ili se potražuju) kao obvezu povrata.

Prodaja proizvoda

Prihodi od prodaje proizvoda se priznaju onda kada je kupcu prenešena kontrola nad proizvodima, a što se uobičajeno dešava u trenutku isporuke.

Pružanje usluga

Prihodi od usluga se priznaju u toku perioda, kako se usluga pruža, na bazi fiksne cijene ili satnice.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata priznaju se po načelu obračunatih kamata na temelju nepodmirene glavnice i po efektivnim kamatnim stopama koje su u primjeni.

Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi priznaju se kada je ustanovljeno dioničarevo pravo na isplatu dividende

3.2 Strane valute

(a) Funkcionalna i izvještajna valuta

Stavke uključene u finansijske izvještaje Društva iskazane su u valuti primarnog ekonomskog okruženja u kojem to društvo posluje ('funkcionalna valuta'). Finansijski izvještaji prikazani su u Konvertibilnim markama (KM), što predstavlja funkcionalnu i izvještajnu valutu Društva.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.2 Strane valute (nastavak)

(b) Transakcije i stanja u stranoj valuti

Transakcije u stranim sredstvima plaćanja prevode se u funkcionalnu valutu tako da se iznosi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju po kursu na dan transakcije. Dobici ili gubici od kursnih razlika, koji nastaju prilikom podmirenja tih transakcija i preračuna monetarne imovine i obaveza izraženih u stranim valutama, priznaju se u bilansu uspjeha.

Dobici ili gubici od kursnih razlika koji se odnose na obaveze po primljenim kreditima iskazani su u bilansu uspjeha unutar rashoda od finansiranja – neto. Ostali dobiti ili gubici od kursnih razlika su iskazani unutar stavke ostali dobiti/(gubici) – neto u bilansu uspjeha.

3.3 Primanja zaposlenih

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Zakonom o radu Republike Srpske, Društvo je obavezno da zaposlenima, pri odlasku u penziju, isplati otpremnine u visini do tri mjesečne plate ostvarene od strane zaposlenog i obračunate u skladu sa navedenim Zakonom. Na osnovu MRS 19 "Primanja zaposlenih" zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Društvo ne vrši rezervisanja za otpremnine, obzirom da Uprava smatra da su procijenjeni iznosi otpremnina nematerijalni.

c) Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorištena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu za koji se očekuje da će biti isplaćeni kao rezultat neiskorištenih akumuliranih prava na dan izvještaja o finansijskom položaju. U slučaju neakumuliranih plaćenih odsustava, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo koristi.

3.4 Oporezivanje

Tekući porez na dobit

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), a koji se primjenjuje počevši od 1. januara 2016. godine. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.4 Oporezivanje (nastavak)

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez na dobitak se obračunava korištenjem metode utvrđivanja obaveza prema izvještaju o finansijskom položaju, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u izvještaju o finansijskom položaju i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan izvještaja o finansijskom položaju ili poreske stope koje su nakon toga dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve privremene oporezive razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak do kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Amortizacija koja se uključuje u obračun oporezive dobiti može se razlikovati od one koja se koristi u određivanju računovodstvene dobiti. Nastala oporeziva privremena razlika rezultira odloženom poreskom obavezom ako je amortizacija u poreske svrhe ubrzana, odnosno odloženim poreskim sredstvom, ako je amortizacija u poreske svrhe sporija od računovodstvene amortizacije. U pogledu tretmana amortizacije, Zakonom o porezu na dobit je ova mogućnost predviđena.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim kantonalnim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i kantonalnih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni glasnik BiH", broj 9/05, 35/05 i 100/08) uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine, počevši od 1. januara 2006. godine, čime je zamijenjen sistem oporezivanja primjenom poreza na promet proizvoda i usluga.

3.5 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine se vrednuju po revalorizovanoj vrijednosti. Postrojenja i oprema se iskazuju po trošku umanjenom za ispravak vrijednosti i eventualno priznate gubitke uslijed umanjenja vrijednosti. Postrojenja i oprema u pripremi namijenjene proizvodnji, najmu ili u druge još neutvrđene svrhe, iskazuju se po trošku umanjenom za priznate gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje naknade za profesionalne usluge i, za kvalificiranu imovinu, troškove finansiranja kapitalizirane u skladu s primjenjivom računovodstvenom politikom Društva. Amortizacija ove imovine, koja se primjenjuje po istoj osnovi kao i za druge nekretnine, počinje u trenutku u kojem je imovina spremna za namjeravanu upotrebu.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.5 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će Društvo imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine, te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Knjigovodstvena vrijednost zamijenjenog dijela prestaje se priznavati. Svi ostali troškovi investicijskog i tekućeg održavanja terete bilans uspjeha u finansijskom periodu u kojem su nastali.

Amortizacija se obračunava tako da se nabavna ili procijenjena vrijednost imovine, osim postrojenja i opreme u pripremi, otpisuje tokom procijenjenog korisnog vijeka imovine primjenom linearne metode po sljedećim stopama:

	Procijenjeni vijek trajanja	Stopa amortizacije
Građevinski objekti	6 do 77 godina	1,30% do 16,67%
Oprema i namještaj	2 do 40 godina	2,5% do 50%

Rezidualna vrijednost imovine predstavlja procijenjeni iznos koji bi Društvo trenutno dobilo od prodaje imovine umanjen za procijenjeni trošak prodaje u slučaju da je imovina dosegla starost i stanje koje se očekuje na kraju vijeka trajanja imovine.

Rezidualna vrijednost imovine je nula ako Društvo očekuje da će ju koristiti do kraja njenog vijeka trajanja. Rezidualna vrijednost imovine i korisni vijek upotrebe pregledavaju se na svaki izvještajni datum i po potrebi usklađuju.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u korist, odnosno na teret prihoda.

3.6 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina je imovina koja po svojoj vremenskoj klasifikaciji zadovoljava kriterije stalnih sredstava i koja istovremeno zadovoljavaju sve od sljedećih uvjeta:

- radi se o sredstvu koju je moguće prepoznati (kao što je software ili novi procesi);
- ako je vjerovatno da će sredstvo ostvariti buduću ekonomsku korist i
- ako je moguće pouzdano izmjeriti troškove sticanja sredstva.

Nematerijalna imovina koju je kreiralo Društvo amortizira se linearnom metodom tokom njezinog korisnog vijeka po stopi od 10%.

3.7 Umanjenja

Na svaki datum bilansa Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina, postrojenja i opreme da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generira novac, a kojoj to sredstvo pripada.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.7 Umanjenja (nastavak)

Nadoknativa vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno o tome koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontiraju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknativni iznos sredstva (ili jedinice koja generira novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva umanjuje do nadoknativnog iznosa.

Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investicijska nekretnina koja je iskazana po revaloriziranom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generira novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknativnog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generira novac) uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

3.8 Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti početno se priznaju kada Društvo postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijska imovina i obaveze se priznaju u skladu sa MSFI 9 „Finansijski instrumenti“.

Prilikom početnog priznavanja, finansijska imovina i finansijske obaveze mjere se po njihovoj fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, u slučaju finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti mjere se po fer vrijednosti primljene naknade kada ih je izdao subjekt, umanjeni za pripadajuće transakcijske troškove.

Finansijska imovina

Klasifikacija i mjerenje finansijske imovine prema MSFI 9 zamjenjuje model zasnovan na pravilima u MRS-u 39 pristupom koji zasniva klasifikaciju i mjerenje na poslovnom modelu subjekta i na novčane tokove povezane sa svakim finansijskim sredstvom.

Finansijski instrumenti mjere se u dvije kategorije: amortizirani trošak i fer vrijednost. Kretanja fer vrijednosti iskazuju se u bilansu uspjeha ili ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, pod uslovom da su ispunjeni određeni kriteriji koji su navedeni u nastavku.

Dužnicki instrumenti

Ako je finansijska imovina dužnicki instrument, priilikom utvrđivanja njene klasifikacije treba izvršiti sljedeće procjene:

- a) Poslovni model društva za upravljanje finansijskom imovinom
- b) Ugovorne karakteristike novčanih tokova finansijske imovine

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijsko sredstvo treba naknadno mjeriti po amortizovanom trošku ako su ispunjenja oba sljedeća uslova:

- a) Finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine radi naplate ugovornih novčanih tokova; i
- b) Ugovorni uslovi finansijske imovine uzrokuju, na određene datume, novčane tokove koji su isključivo plaćanje glavnice i kamata (u daljem tekstu IPGK“) na nepodmireni iznos glavnice .

Finansijsko sredstvo treba naknadno mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba sljedeća uslova:

- a) Finansijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut i držanjem finansijske imovine radi naplate ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine; i
- b) Ugovorni uslovi finansijske imovine povećavaju na određene datume novčane tokove koji su IPGK.

Ako finansijsko sredstvo ne prođe procjenu poslovnog modela i IPGK kriterije ill opciju fer vrijednosti, ona se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Vlasnički instrumenti

Ulaganja u vlasničke instrumente mjere se po fer vrijednosti

Vlasnički instrumenti koji se drže radi trgovanja moraju se mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, s prihodima od dividendi koji se priznaju u bilansu uspjeha.

Vlasnički instrumenti

Finansijski instrument se drži radi trgovanja ako;

- Je stečeno prvenstveno radi prodaje u bliskoj bududnosti, ili
- Pri početnom priznavanju je dio portfolija identificiranih fiansijskih instrumenata kojima se upravlja na način da je imovina definisana za kratkoročno ostvarivanje dobiti, ili
- To je derivat.

Za sve ostale vlasničke vrijednosne papire, neopozivi izbori stupaju na snagu pri početnom priznavanju kako bi se prikazale promjene u fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a ne bilansu uspjeha. Dividende se priznaju u bilansu uspjeha, osim ako je jasno da predstavljaju povrat dijela troška ulaganja, u kojem slučaju se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, Nema ponovnog korištenja iznosa iz ostale sveobuhvatne dobiti u bilans uspjeha niti postoje bilo kakvi zahtjevi za umanjnjem vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti

Prema modelu „očekivanog gubitka“ u MSFI-ju 9, kreditni događaj (ili „okidač“ umanjenja vrijednosti) više se ne mora dogoditi prije priznavanja kreditnih gubitaka. Društvo će uvijek priznavati (najmanje) 12-mjesečne očekivane kreditne gubitke u bilansu uspjeha. Očekivani gubici za vijek trajanja priznaju se na imovini za koju postoji značajan porast kreditnog rizika nakon početnog priznavanja.

Umanjenje vrijednosti potrazivanja od kupaca izračunava se prema „pojednostavljenom pristupu“, na osnovu očekivanog kreditnog gubitka (ECL) za vijek trajanja. Model očekivanih kreditnih gubitaka je zasnovan na kretanjima historijskih gubitaka i makroekonomskih prilagođavanja u cilju postizanja stopa očekivanih kreditnih gubitaka.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.8 Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijske obaveze

Određene obaveze se moraju mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. To uključuje sve derivate i vlastite obaveze društva koje klasificira kao „držanje radi trgovanja”. Finansijske obaveze koje se moraju vrednovati po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i dalje imaju sva kretanja u bilansu uspjeha.

Sve ostale finansijske obaveze, kao što su posudbe, naknadno se mjere po amortizovanom trošku, korigirano za kretanje fer vrijednosti na zaštićenim rizicima ako se primjenjuje računovodstvo zaštite fer vrijednosti.

Ako se finansijska obaveza ne mora mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, ali je društvo posebno označilo kao mjerenu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, nastale promjene u vlastitom kreditnom riziku nisu evidentirane u bilansu uspjeha ali se iskazuju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Sve ostale promjene evidentiraju se kroz bilans uspjeha.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspodjele kamata tokom relevantnog perioda.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontiraju procijenjeni budući novčani tokovi tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili finansijske obaveze. Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, društvo procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete finansijskog instrumenta, ali ne uzima u obzir buduće gubitke. U rijetkim slučajevima kada nije moguće pouzdano procijeniti novčane tokove ili očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta, društvo umjesto toga koristi ugovorne novčane tokove tokom cijelog ugovornog trajanja finansijskog instrumenta.

Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Društvo će prestati priznavati finansijske imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenesu finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu onda, i samo onda, kada su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

3.9 Finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenom za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivano trajanje finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

3.10 Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, ovisno o tome što je niže. Trošak obuhvata fakturnu cijenu i sve zavisne i indirektno troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Zalihe sitnog inventara otpisuju se 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

3.11 Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju ako Društvo trenutno ima pravnu ili izvedenu obavezu kao posljedicu događaja iz prošlog razdoblja i ako postoji vjerovatnoća da će Društvo morati podmiriti navedenu obavezu. Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena iznosa potrebnog za podmirenje postojeće obaveze na dan bilansa stanja, uzevši u obzir rizike i nesigurnosti vezane za obavezu. Kada se rezervacija mjeri pomoću novčanih tokova koji su po procjeni dovoljni za podmirenje postojeće obaveze, njen knjigovodstveni iznos jeste postojeća vrijednost tih novčanih tokova.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3, Uprava Društva donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnivaju se na prijašnjem i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih. Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

4.1 Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Slijedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum bilansa stanja, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme

Kao što je opisano u Napomeni 3, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Vrijednost zaliha

Uprava koriguje knjigovodstvenu vrijednost zaliha u slučaju da je neto prodajna vrijednost procijenjena kao manja od troška nabavke. Za zalihe koje duže stoje na skladištu koje će u budućem periodu biti utrošene u postupku pružanja usluga, a za koje nije moguće utvrditi neto prodajnu vrijednost, Društvo djelimično vrši vrijednosno otpisivanje.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja

Uprava Društva priznaje ispravke vrijednosti za sumnjiva potraživanja na bazi procijenjenih gubitaka koji rezultiraju iz nemogućnosti kupaca da izmire svoje obaveze. Pri vrednovanju adekvatnosti ispravke vrijednosti za sumnjiva potraživanja, Uprava Društva svoju procjenu bazira na starosnoj strukturi potraživanja i otpisima iz prethodnih perioda.

Swisslion IAT a.d. Trebinje
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

5. PRIHODI OD PRODAJE

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na ino tržištu	11.206.381	13.236.368
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	968.656	1.238.816
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	80.779	82.619
Prihodi od potrošnje ili aktiviranja učinaka	5.541	5.320
Povećanje/(smanjenje) vrijednosti zaliha učinaka	117.034	(95.195)
	<u>12.378.391</u>	<u>14.467.928</u>

Prihodi od prodatih gotovih proizvoda po proizvodnim linijama mogu se prikazati kako slijedi:

<u><i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i></u>	<u>2019.</u>
<i>Prihodi po proizvodnim linijama:</i>	
Fabrika alata za bušenje	5.023.767
Fabrika alata za navoje	4.164.937
Fabrika alata sa tvrdim metalima i specijalnih alata	2.665.108
Prihodi od prodaje trgovačke robe i usluga za godinu	524.579
	<u>12.378.391</u>

Prihodi od prodaje po najznačajnijim geografskim lokacijama mogu se prikazati kako slijedi:

<u><i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i></u>	<u>2019.</u>
<i>Geografski segmenti:</i>	
Kanada	4.367.945
Španija	2.667.743
Italija	1.784.536
Austrija	1.249.704
Ostali	2.308.463
	<u>12.378.391</u>

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Prihodi od zakupa	378.311	418.452
Prihodi od smanjenja obaveza	53.968	78.056
Prihodi od premija, subvencija i dotacija	36.429	54.603
Dobici od prodaje materijalne i nematerijalne imovine	3.499	12.331
	<u>472.207</u>	<u>563.442</u>

7. TROŠKOVI SIROVINA, MATERIJALA I ENERGIJE

	2019.	2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Troškovi materijala utrošenog u proizvodnji	4.274.398	5.021.150
Troškovi električne energije, goriva i gasa	500.386	537.486
Troškovi režijskog materijala i rezervnih dijelova	404.397	443.062
	5.179.181	6.001.698

8. TROŠKOVI USLUGA

	2019.	2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Troškovi transporta	368.363	450.145
Troškovi usluga na izradi učinaka	60.977	27.256
Troškovi usluga održavanja	17.224	44.061
Troškovi reklame i sponzorstva	6.900	6.900
Ostali troškovi usluga	23.018	21.648
	476.482	550.010

9. TROŠKOVI ZARADA I OSTALIH LIČNIH PRIMANJA

	2019.	2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Bruto zarade po osnovu redovnog rada	5.274.011	5.796.575
Troškovi naknada	98.476	22.686
Ostali troškovi zaposlenih	170.287	173.184
	5.542.774	5.992.445

10. TROŠAK AMORTIZACIJE

	2019.	2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Amortizacija građevina, opreme i transportnih sredstava	582.368	630.493
Amortizacija nematerijalne imovine	-	10.083
	582.368	640.576

11. OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI I RASHODI

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Troškovi neproizvodnih usluga	279.915	265.590
Porezi, članarine, sudske i administrativne takse	166.808	199.659
Troškovi reprezentacije	32.304	19.297
Troškovi bankarskih usluga	21.368	22.372
Troškovi sudskih i drugih sporova	17.532	22.294
Gubici od prodaje materijalne imovine	16.410	-
Troškovi osiguranja	3.114	3.107
Ostalo	61.708	67.018
	<u>599.159</u>	<u>599.337</u>

12. FINANSIJSKI PRIHODI

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Kursne razlike, neto	-	21.550
	<u>-</u>	<u>21.550</u>

13. FINANSIJSKI RASHODI

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Kasa skonto, rabati i bonusi odobreni kupcima	367.768	467.618
Kursne razlike, neto	15.979	-
Redovne i zatezne kamate	1.380	33.915
	<u>385.127</u>	<u>501.533</u>

14. POREZ NA DOBIT

Porez na dobit u zemlji obračunava se po stopi od 10%, koja se primjenjuje na procijenjenu oporezivu dobit za godinu. Usklađenje poreza na dobit za godinu s dobiti iskazanom u bilansu uspjeha je kako slijedi:

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Dobit prije oporezivanja	16.766	692.640
Usklađenje za porezno nepriznate rashode	44.295	80.781
Usklađenje za transferne cijene	-	88
Rashodi koji se priznaju	(846.595)	(1.010.344)
Ukupno osnovica za obračun poreza na dobit	(785.534)	(236.835)
Obračun poreza na dobit po stopi od 10%	-	-
Trošak poreza na dobit	-	-
Efektivna poreska stopa %	-	-

Swisslion IAT a.d. Trebinje
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

15. MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

Promjene na materijalnoj i nematerijalnoj imovini tokom 2019. i 2018. godine prikazane su u nastavku:

<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	Zemljište <i>(nabavna vrijednost)</i>	Građevine <i>(revalorizovana vrijednost)</i>	Postrojenja i oprema <i>(revalorizovana vrijednost)</i>	Imovina u pripremi <i>(nabavna vrijednost)</i>	Nematerijalna imovina <i>(nabavna vrijednost)</i>	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. januara 2018.	4.177.347	12.681.088	15.952.510	51.422	112.569	32.974.936
Povećanja	-	5.979	-	331.132	-	337.111
Prenos sa/na	-	-	319.514	(319.514)	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(45.208)	-	-	(45.208)
Korištenje avansa	-	-	-	(63.040)	-	(63.040)
Na dan 31. decembra 2018.	4.177.347	12.687.067	16.226.816	-	112.569	33.203.799
Povećanja	-	-	-	528.298	-	528.298
Prenos sa/na	-	-	528.298	(528.298)	-	-
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(17.083)	-	-	(17.083)
Na dan 31. decembra 2019.	4.177.347	12.687.067	16.738.031	-	112.569	33.715.014
Akumulirana amortizacija						
Na dan 1. januara 2018.	-	2.559.107	8.716.888	-	82.145	11.358.140
Amortizacija za godinu	-	345.103	265.313	-	10.083	620.499
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(42.517)	-	-	(42.517)
Na dan 31. decembra 2018.	-	2.904.210	8.939.684	-	92.228	11.936.122
Amortizacija za godinu	-	345.283	217.008	-	-	562.291
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(15.055)	-	-	(15.055)
Na dan 31. decembra 2019.	-	3.249.493	9.141.637	-	92.228	12.483.358
Neto knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 31. decembra 2019.	4.177.347	9.437.574	7.596.394	-	20.341	21.231.656
Na dan 31. decembra 2018.	4.177.347	9.782.857	7.287.132	-	20.341	21.267.677
Na dan 1. januara 2018.	4.177.347	10.121.981	7.235.622	51.422	30.424	21.616.796

Tokom 2019. godine evidentirana je nabavka opreme u vrijednosti od 529.298 KM, od čega se najveći iznos od 406.620 KM odnosi na nabavku brusilice sa specijalnom opremom, opremu za generalni remont peći u iznosu od 25.190 KM od dobavljača IAT Werkzeuge iz Njemačke, a ostatak čine ostale nabavke, od domaćih i inostranih dobavljača. Na dan 31. decembra 2019. godine, dio građevinskih objekata, na lokaciji u Trebinju, založeni su u korist Porezne uprave Republike Srpske kao instrument osiguranja urednog izmirenja obaveza za poreze i doprinose iz prethodnih godina tj. nastale obaveze od 2008. do 2011. godine. (Napomena 26). Imovina Društva nabavne vrijednosti 1.831.366 KM je u potpunosti amortizovana na dan 31. decembra 2019. godine. Imovina Društva nije osigurana.

Swisslion IAT a.d. Trebinje
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

16. INVESTICIJSKE NEKRETNINE

<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	Građevine <i>(revalorizovana vrijednost)</i>	Ukupno
<u>Nabavna vrijednost</u>		
Na dan 1. januara 2018.	1.011.750	1.011.750
Povećanja	-	-
Na dan 31. decembra 2018.	1.011.750	1.011.750
Povećanja	-	-
Na dan 31. decembra 2019.	1.011.750	1.011.750
<u>Akumulirana amortizacija</u>		
Na dan 1. januara 2018.	178.026	178.026
Amortizacija za godinu	20.077	20.077
Na dan 31. decembra 2018.	198.103	198.103
Amortizacija za godinu	20.077	20.077
Na dan 31. decembra 2019.	218.180	218.180
<u>Neto knjigovodstvena vrijednost</u>		
Na dan 31. decembra 2019.	793.570	793.570
Na dan 31. decembra 2018.	813.647	813.647
Na dan 1. januara 2018.	833.724	833.724

17. ULAGANJA U POVEZANA PRAVNA LICA

	Poslovna aktivnost	Vlasništvo u %	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
			<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Udruženje građana UGIP Hercegovina, Trebinje	Udruženje građana	22,6%	70.000	-
			70.000	-

Udruženje građana i privrede Hercegovine (skraćeni naziv UGIP Hercegovine) osnovano je u skladu sa Odlukom o osnovanju od 18. marta 2019. godine. Prema navedenoj Odluci, Društvo je u svojstvu jednog od osnivača Udruženja uložilo novčana sredstva u iznosu od 70.000 KM. Aktivnosti Udruženja usmjerene su prema razvoju privrede realnog sektora i izgradnju privrednog ambijenta sa ciljem privrednog i društvenog prosperiteta Hercegovine.

18. ZALIHE

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Sirovine, materijal i ambalaža	2.590.870	2.553.921
Proizvodnja u toku	1.764.128	2.374.724
Gotovi proizvodi	4.417.260	3.689.629
Trgovačka roba	33.419	32.990
Dati avansi za zalihe	2.738	2.738
	8.808.415	8.654.002

Prosječan period vezivanja sredstava u zalihama tokom 2019. godine je 271 dana (2018.: 238 dana). Društvo je tokom perioda nije vršilo vrijednosno usklađenje zaliha.

Swisslion IAT a.d. Trebinje
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

19. POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	2.405.593	3.043.237
Potraživanja od kupaca – povezana pravna lica	1.170.358	703.497
Potraživanja od kupaca u zemlji	110.498	264.126
	3.686.449	4.010.860

Tokom 2019. i 2018. godine nije bilo ispravki vrijednosti potraživanja od kupaca.

Prosječan period naplate potraživanja od kupaca tokom 2019. godine je 109 dana (2018.: 101 dana).
 Ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca vrše se u skladu sa procjenama Uprave Društva.

Kamata se ne obračunava na potraživanja od kupaca u kašnjenju.

Analiza dospjeća potraživanja je prikazana u nastavku:

<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	Ukupno	Ukupno nedospjelo	Dospjelo neispravljeno			
			do 30 dana	31-90 dana	91-365 dana	> 361 dan
31. decembra 2019.	3.686.449	2.972.914	135.913	139.813	437.809	-

U određivanju naplativosti potraživanja od kupaca, Društvo razmatra svaku promjenu u kreditnom kvalitetu potraživanja od kupaca od datuma kada je kredit odobren inicijalno do izvještajnog datuma. Koncentracija kreditnog rizika je ograničena jer je baza kupaca velika i nepovezana. Prema tome, Uprava smatra da dodatne ispravke vrijednosti po osnovu kreditnog rizika nisu potrebne.

20. OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja RS*	395.612	426.935
Potraživanja od Fonda dječije zaštite*	108.709	101.741
Potraživanja od zaposlenih	8.400	400
	512.721	529.076

* Potraživanja od Fondova za refundaciju troškova datiraju iz ranijih perioda. Fond zdravstvenog osiguranja refundaciju navedenih potraživanja vrši parcijalno, odnosno potraživanja će biti izmirena kada Društvo izvrši uplate obaveza prema Poreskoj upravi Republike Srpske po osnovu poreza i doprinosa iz perioda 2008. do 2011. godina.

Prema izjavi odgovornog lica, u skladu sa Zakonom o posebnom izmirenju poreskog duga i potpisanim Protokolom sa Vladom RS kao i prihvatanjem od strane Vlade RS konverzije obaveza u kapital, bit će regulisane obaveze Društva po osnovu poreza i doprinosa, što znači da će se stvoriti pretpostavke za priznavanje potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja.

Swisslion IAT a.d. Trebinje
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

21. NOVAC U BANCII BLAGAJNI

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Transakcioni računi kod banaka u KM	9.569	1.666
Transakcioni računi kod banaka u stranim valutama	1.285	226.191
Blagajna u KM	140	168
	10.994	228.025

22. AKCIJSKI KAPITAL

	%		31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	vlasništva	Broj akcija	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Swisslion Group d.o.o. Novi Sad	64,31%	24.541.992	24.541.992	24.541.992
PREF AD Banka Luka	9,89%	3.775.714	3.775.714	3.775.714
DUIF Management Solutions-OAIF VIB Fond	7,06%	2.695.903	2.695.903	2.695.903
DUIF Polara Invest AD OAIF Jahorina Koin	2,31%	880.028	880.028	880.028
DUIF Management Solutions-OAIF Bors Invest Fond	0,49%	188.428	188.428	188.428
Ostali akcionari	15,94	6.080.230	6.080.230	6.080.230
	100,00%		38.162.295	38.162.295

Akcijski kapital podijeljen je na 38.162.295 običnih akcija klase A nominalne vrijednosti 1 KM. Na osnovu Izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti od 1.11.2019. godine, koji vodi knjigu akcionara, ukupan broj akcionara je 4.187.

Akcijski kapital Društva i vlasnička struktura potvrđeni su Rješenjem Okružnog privrednog suda u Trebinju, broj 062-0-Reg-19-000312 od 18.10.2019. godine.

23. REZERVISANJA ZA KAMATE

U ranijim periodima, Društvo je izvršilo uknjižavanje kamate u iznosu od 376.529 KM obračunate u grejs periodu vezano za Sporazum o reprogramiranju duga prema fondu PIO u iznosu od 10.129.266 KM, po Odluci Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2312/06 od 2. novembra 2006. godine.

Stvarni iznos obaveza po osnovu kamate zavisiće od činjenice da li će Vlada RS dozvoliti naknadnu konverziju obaveza u kapital, kako je prvobitno predviđeno Sporazumom. Nadalje, Protokolom koji je potpisan 25. januara 2012. godine između većinskog vlasnika kapitala i Vlade RS uz učešće Ministarstva industrije, energetike i rudarstva, regulisane su obaveze koje Društvo ima vezano za neisplaćene poreze i doprinose za period od 2008. - 2011. godina, kao i isplata zarada i obaveza prema državi od 01.01.2012. godine. Društvo od januara 2012. godine redovno izmiruje tekuće obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade i ostale obaveze od 2012. godine.

Obračun rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju svih zaposlenih nije izvršen niti evidentiran u knjigama Društva, obzirom da prema procjeni Uprave, svake godine veći broj zaposlenih odlazi u penziju te svi troškovi otpremnina, uključivo sa porezima i doprinosima, terete ravnomjerno tekući finansijski rezultat. Obaveze prema Fondu PIO nastale u periodu 2008. – 2011. godine, u toku 2019. godine izmirene su u iznosu od 693.508 KM.

24. OBAVEZE KOJE SE MOGU KONVERTOVANI U KAPITAL

Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, koje na dan 31.12.2019. i 2018. godine iznose 17.113.513 KM u cjelosti se odnose na investirana sredstva Koncerna Swisslion - Takovo d.o.o. Beograd u Društvo, po osnovu Ugovora zaključenog između Koncern Swisslion - Takovo d.o.o. Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske. Ugovorom nije predviđena dokapitalizacija Društva niti je Društvo dobilo od Direkcije za privatizaciju i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske zvanično mišljenje o mogućnosti konvertovanja ovih sredstava u kapital.

25. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	674.623	441.720
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	211.902	217.621
Obaveze prema dobavljačima – povezana pravna lica	146.549	49.429
	1.033.074	708.770

Prosječan period izmirenja obaveza prema dobavljačima tokom 2019. godine je 66 dana (2018.: 39 dana). Kamata se ne obračunava na obaveze prema dobavljačima. Društvo nije dalo nikakve instrumente osiguranja plaćanja za obaveze prema dobavljačima.

26. KRATKOROČNE OBAVEZE PREMA DRŽAVI

Društvo se u toku 2012. godine obratilo Ministarstvu finansija Republike Srpske sa zahtjevom za odgodu plaćanja poreskih obaveza koje su utvrđene ranijim Rješenjima Poreske uprave Republike Srpske. Ministarstvo finansija je 18. maja 2012. godine donijelo Rješenje o odgodi plaćanja poreskih obaveza kojim se odobrava jednokratna odgoda plaćanja obaveza u ukupnom iznosu od 10.833.856 KM sa obračunatom kamatom u iznosu od 595.369 KM koja je uknjižena u poslovnim knjigama Društva. Rješenjem je naloženo da se izvrši jednokratna uplata poreske obaveze 18. maja 2013. godine. Zbog nemogućnosti izvršenja navedenog rješenja u 2013. godini pristupilo se zahtjevu prema Vladi o posebnom načinu izmirenja poreskog duga - pretvaranju poreskog duga u akcije. Vlada do datuma ovog izvještaja nije izdala zvanični stav o predmetnom zahtjevu.

U 2019. godini Društvo je izmirilo 693.508 KM obaveza u vezi sa povezivanjeme radnog staža, odnosno obaveze svelo samo na dug prema Fondu PIO. Struktura navedenih obaveza po godinama se može prikazati kako slijedi:

Godina nastanka	Obračunate i priznate obaveze u KM	Izmirene obaveze do 31.12.2019. u KM	Ostatak duga u KM
<i>do 2007</i>	10.733.702,24	5.001.346,53	5.732.355,71
2007	4.258.104,88	4.258.104,88	0,00
2008	3.663.702,93	2.682.310,60	981.392,33
2009	2.767.264,32	677.874,73	2.089.389,59
2010	2.672.462,23	1.697.277,42	975.184,81
2011	3.541.998,20	1.176.718,15	2.365.280,05
Ukupno od 2007. do 2011. godine	16.903.532,56	10.492.285,78	6.411.246,78
Ukupno:	27.637.234,80	15.493.632,31	12.143.602,49

Swisslion IAT a.d. Trebinje
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

26. KRATKOROČNE OBAVEZE PREMA DRŽAVI (NASTAVAK)

Obračun i zaduženje obaveza po periodima može se prikazati kako slijedi:

Ukupno zaduženje po periodima	Obaveza u KM	Plaćeno u KM	Ostatak duga u KM na 31.12.2019.
Do 2007. (Reprogram) - PIO	10.733.702,24	5.001.346,53	5.732.355,71
Period 2007. - 2011. - svi obračunati doprinosi	16.903.532,56	10.492.285,78	6.411.246,78
Period 2012. - 2019. – porezi i doprinosi	17.328.280,95	17.328.280,95	0,00
	44.965.515,75	32.821.913,26	12.143.602,49

Struktura obaveza po vrstama doprinosa može se prikazati kako slijedi:

Struktura duga od 2007. do 2011. godine:	U KM
Doprinosi za penzijsko – invalidsko osiguranje	3.146.197,38
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	2.953.276,71
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	249.836,98
Doprinosi za dječiju zaštitu	61.935,71
Ukupno	6.411.246,78

Prema važećem Zakonu o poreskom postupku Republike Srpske, član 70. ("Sl. glasnik RS", br. 102/2011, 108/2011 - ispr., 67/2013, 31/2014, 44/2016, 11/2019 - odluka US i 38/2019 - odluka US) pravo Poreske uprave na utvrđivanje poreske obaveze zastarijeva za 5 godina od dana kada je zastarjelost počela da teče, odnosno od dana podnošenja poreske prijave ili dospijeća poreske obaveze, računajući od dana koji je kasnije nastupio. Zastarjelost prava na utvrđivanje poreske obaveze se prekida danom otpočinjanja postupka utvrđivanja poreske obaveze i traje neprekidno, bez obzira na dužinu trajanja upravnog postupka, upravnog spora ili drugih postupaka čiji ishod može biti ponavljanje prvostepenog postupka utvrđivanja poreske obaveze rješenjem Poreske uprave. Prekid zastarjelosti ima za posljedicu da zastarjelost počinje da teče ispočetka, a vrijeme koje je proteklo prije prekida se ne računa u predviđeni rok zastarjelosti. Dakle, po okončanju navedenih postupaka, zastarijevanje počinje iznova da teče. Izuzetno od rokova zastarjelosti, pravo Poreske uprave na utvrđivanje i naplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje ne zastarijeva.

Skrećemo pažnju na iznos od 3.265.050 KM obaveza prema državi po osnovu doprinosa, a koje su na dan 31.12.2019. godine, prema prethodno navedenim odredbama Zakona zastarjele.

27. OSTALE OBAVEZE

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Obaveze za poreze i doprinose – period 2008. – 2011. (Napomena 26.)	7.258.343	7.591.428
Zatezne kamate za neblagovremeno plaćanje obaveza	595.369	595.369
Obaveze prema zaposlenima	282.984	325.504
Obaveze za poreze i doprinose – tekući period	144.506	155.795
Obaveze za porez na dodatu vrijednost	88.302	23.604
Ostalo	29.887	32.640
	8.399.391	8.724.340

Swisslion IAT a.d. Trebinje
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2019.

28. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

U nastavku je dat pregled transakcija Društva sa povezanim pravnim licima na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine u pripadajućim stavkama bilansa stanja:

	Potraživanja		Obaveze	
	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>			
RDT Swisslion d.o.o. Trebinje	765.515	126.360	143.629	40.147
Swisslion d.o.o. Trebinje	401.758	531.444	-	5.562
IAT Standard d.o.o. Trebinje	3.085	20.293	2.671	3.461
Kondivik usluge d.o.o. Vršac	-	129	-	-
Grad sunca d.o.o. Trebinje	-	25.272	249	260
Koncern Swisslion Takovo d.o.o. Beograd	-	-	17.113.513	17.113.513
	1.170.358	703.498	17.260.062	17.162.943

U nastavku je dat pregled prihoda i rashoda Društva ostvarenih u poslovanju sa povezanim stranama u toku 2019. i 2018. godine u pripadajućim stavkama bilansa uspjeha:

	Prihodi		Rashodi	
	2019.	2018.	2019.	2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>			
RDT Swisslion d.o.o. Trebinje	654.286	108.000	459.438	22.472
IAT Standard d.o.o. Trebinje	32.377	37.642	18.160	6.839
Swisslion d.o.o. Trebinje	7.335	243.491	13.056	14.199
Grad sunca d.o.o. Trebinje	-	21.600	1.829	1.817
Kondivik usluge d.o.o. Vrša	-	358.842	-	-
	693.998	769.575	492.483	45.327

Naknade Upravi

Direktoru Društva su isplaćene sljedeće naknade tokom 2019. godine:

(svi iznosi su izraženi u KM)

	2019.
Bruto plaće direktora	38.522
	38.522

29. POTENCIJALNE OBAVEZE I PREUZETE OBAVEZE

Na dan 31. decembra 2019. godine, u skladu sa navodima Uprave, protiv Društva se vodilo nekoliko radnih sporova čiji su tužbeni zahtjevi iznosili 10 hiljada KM, po osnovu neizmirenih obaveza za doprinose. Po ovom osnovu nisu formirana rezervisanja, obzirom da je obaveza već priznata u računovodstvenim evidencijama Društva. Nadalje, Društvo je na dan 31. decembra 2019. godine koristilo bankovnu garanciju u iznosu od 400.000 KM odobrenu od strane Sberbank a.d. Banja Luka sa rokom važenja 12 mjeseci, odnosno 15. marta 2020. godine. Namjena garancije jeste osiguranje plaćanja indirektnih poreza (carinskih obaveza, akciza, poreza zaračunatih za robe i usluge, uključujući PDV i carinu), koji se plaćaju pri uvozu robe ili mogu nastati zbog carinskih prekršaja ili nepravilnosti počinjenih u korištenju procedura.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Upravljanje kapitalom

Ciljevi Uprave prilikom upravljanja kapitalom su očuvanje sposobnosti Društva da nastavi poslovanje pod pretpostavkom vremenske neograničenosti kako bi omogućila povrat ulaganja vlasnicima i koristi ostalim zainteresiranim stranama te da održi optimalnu strukturu kapitala kako bi umanjila trošak kapitala.

Koeficijent zaduženosti

Društvo nadzire kapital kroz praćenje pokazatelja zaduženosti. Ovaj pokazatelj računa se kao omjer neto primljenih kredita, obaveza za najmove i ukupnog kapitala. Neto primljeni krediti izračunati su kao ukupni primljeni krediti (dugoročni i kratkoročni krediti, te obaveze za najam iskazani u izvještaju o finansijskom položaju) i umanjeni za novac i novčane ekvivalente te date kratkoročne depozite.

Uprava prati strukturu izvora finansiranja na mjesečnoj osnovi. Kao dio ovog praćenja, Uprava uzima u obzir trošak finansiranja i rizike povezane sa svakom od klasa izvora finansiranja.

Koeficijent zaduženosti na kraju godine može se prikazati kako slijedi:

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Obaveze prema vlasnicima i državi (Napomena 24 i 26)	22.860.814	23.266.417
Novac i novčani ekvivalenti	(10.994)	(228.025)
Neto dug	22.849.820	23.038.392
Kapital	2.443.997	2.427.231
Neto koeficijent zaduženosti	9,35	9,49

Značajne računovodstvene politike

Detalji značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući i kriterije za priznavanje, na osnovu mjerenja i na osnovu toga koji su prihodi i troškovi priznati, u pogledu na svaku od klasa finansijske imovine, finansijskih obaveza i vlasničkih instrumenata objavljeni su u Napomeni 3 ovih finansijskih izvještaja.

Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembra 2019.	31. decembra 2018.
	<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	
Finansijska imovina		
Kredit i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	3.705.843	4.239.285
Ulaganja u zavisna društva	70.000	-
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	19.024.940	18.743.156

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Uprava Društvu ima značajan uticaj na upravljanje finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Društva kroz analizu izloženosti po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući rizik valute, rizik kamatne stope na fer vrijednost, i rizik cijene), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti Društvo je izloženo primarno finansijskim rizicima promjena kurseva stranih valuta te promjena kamatnih stopa. Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku ili načinu na koji Društvo upravlja i mjeri taj rizik.

Upravljanje valutnim rizikom

Društvo obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama, po osnovu kojih dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta. Društvo je uglavnom izloženo riziku po valutama EUR i USD. Budući da je KM fiksno vezana za EUR, Društvo nije izloženo promjenama kursa EUR.

Tekst u nastavku detaljno prikazuje osjetljivost Društva na 10%-tno povećanje i smanjenje u poređenju sa USD. 10% je stopa osjetljivosti koja se koristi pri internom izvještavanju ključnom osoblju Uprave o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Analiza se vrši samo za potraživanja i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti ili kapitala kada KM u odnosu na USD jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na USD, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu. Efekta za godinu koja je završila na 31. decembar 2019. iznosi 90.595 KM.

Po mišljenju Uprave, analiza osjetljivosti za stanja iskazana u EUR valuti nije reprezentativna u smislu inherentnog valutnog rizika jer je u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo nije izloženo kamatnom riziku jer ne posuđuje sredstva od finansijskih institucija.

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjeње rizika i finansijskih gubitaka.

Upravljanje kreditnim rizikom

Izloženost Društva i kreditni rejting klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontrolira se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava Uprava.

30. UPRAVLJANJE RIZICIMA (NASTAVAK)

Upravljanje rizikom likvidnosti

Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, kreditima od strane banaka kao i ostalim izvorima finansiranja, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Društva za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može tražiti da plati.

Dospjeće nederivativnih finansijskih obaveza

<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	Ponderisana prosječna kamatna stopa	<i>od 0 do 6</i>	<i>6 -12</i>	<i>1 - 5</i>	<i>Preko 5</i>	<i>Ukupno</i>
		<i>mjeseci</i>	<i>mjeseci</i>	<i>godina</i>	<i>godina</i>	
	%					
31. decembar 2019.						
Beskamatno	-	1.911.427	-	-	17.113.513	19.024.940
		1.911.427	-	-	17.113.513	19.024.940
31. decembar 2018.						
Beskamatno	-	1.629.643	-	-	17.113.513	18.743.156
		1.629.643	-	-	17.113.513	18.743.156

Sljedeća tabela detaljno prikazuju preostala ugovorena dospjeća Društva za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine:

Dospjeće nederivativne finansijske imovine

<i>(svi iznosi su izraženi u KM)</i>	Ponderisana prosječna kamatna stopa	<i>od 0 do 6</i>	<i>6 -12</i>	<i>1 - 5</i>	<i>Preko 5</i>	<i>Ukupno</i>
		<i>mjeseci</i>	<i>mjeseci</i>	<i>godina</i>	<i>godina</i>	
	%					
31. decembar 2019.						
Beskamatno	-	3.705.843	-	-	70.000	3.775.843
		3.705.843	-	-	70.000	3.775.843
31. decembar 2018.						
Beskamatno	-	4.239.285	-	-	-	4.239.285
		4.239.285	-	-	-	4.239.285

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

U skladu s navodima Uprave, nisu postojali događaji niti transakcije koji utiču na bilansne pozicije na dan 31. decembra 2019. godine.

32. ODOBRAVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijski izvještaji su odobreni od strane Uprave i potpisani za izdavanje dana 28. februara 2020. godine.

Jovanka Uljarević

direktor